Міністерство освіти і науки України
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра адміністративного та фінансового права

Затверджено
на засіданні кафедри адміністративного
та фінансового права
юридичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
Протокол № 1 від «26» серпня 2026 року
Завідувач кафедри проф. Володимир РЕШОТА
_____

Силабус з навчальної дисципліни «ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ЮСТИЦІЇ», яку викладають в межах ОНП «Право» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності D8 «Право» (денна, вечірня та заочна форми навчання)

Львів-2026

Назва дисципліни	**Проблеми адміністративної юстиції**
Шифр дисципліни за освітньо-науковою програмою	VB122 (дисципліна вільного вибору аспіранта, складова 1 «глибинні знання зі спеціальності», науковий напрям досліджень «Конституційне право, адміністративне і фінансове право»)
Мова викладання	Українська
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 16
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра адміністративного та фінансового права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність: D8 «Право»
Викладачі дисципліни	**Решота Володимир Володимирович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного та фінансового права
Контактна інформація викладачів	volodymyr.reshota@lnu.edu.ua м. Львів, вул. Січових Стрільців, 16
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Telegram, Facebook, MS Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити. Для здобувачів заочної форми навчання консультації проводяться переважно дистанційно, у тому числі в міжсесійний період.
Сторінка дисципліни	https://law.lnu.edu.ua/course/problemy-administratyvnoi-iustytsii
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Проблеми адміністративної юстиції» є вибірковою дисципліною зі спеціальності D8 «Право» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) для денної (вечірньої) та заочної форм навчання.
Коротка анотація дисципліни	Навчальна дисципліна «Проблеми адміністративної юстиції» спрямована на формування у здобувачів ступеня доктора філософії цілісного наукового світогляду щодо правової природи та соціального призначення адміністративної юстиції. Курс зосереджений на поглибленому вивченні сучасних доктринальних підходів, порівняльному аналізі світових моделей адміністративної юстиції та дослідженні актуальних проблем захисту прав людини у публічно-правових спорах. Дисципліна покликана розвинути навички наукової дискусії, критичного аналізу судової практики та вирішення комплексних теоретико-прикладних проблем, що стане методологічним підґрунтям для виконання дисертаційних досліджень.
Мета та цілі дисципліни	**Метою навчальної дисципліни** «Проблеми адміністративної юстиції» є формування у здобувачів ступеня доктора філософії фундаментальної системи знань про сучасну доктрину адміністративної юстиції, розвиток навичок наукового аналізу проблемних аспектів адміністративного судочинства, а також здатності вирішувати комплексні теоретичні та практичні завдання

	у сфері публічно-правових спорів на основі верховенства права та європейських стандартів. Основними **цілями курсу** є: **Доктринально-теоретичні:** • здійснити поглиблений аналіз сучасних наукових концепцій природи адміністративної юстиції та адміністративного процесу; • провести порівняльно-правове дослідження світових моделей адміністративної юстиції (англосаксонської, континентальної, змішаної) для вдосконалення вітчизняної практики. **Нормативно-прикладні:** • ідентифікувати та проаналізувати колізійні питання юрисдикції адміністративних судів, розмежування публічно-правових і приватно-правових спорів; • дослідити проблематику доказування в адміністративному процесі, зокрема особливості тягаря доказування у справах за участю суб'єктів владних повноважень; • оцінити ефективність існуючих механізмів виконання судових рішень в адміністративних справах та запропонувати шляхи їх оптимізації. **Ціннісно-орієнтаційні:** • сформувати навички застосування практики Європейського суду з прав людини та принципів належного врядування при вирішенні адміністративних справ; • розвинути здатність до фахової критики чинного законодавства та розробки пропозицій щодо його реформування. **Методологічні:** • опанувати методику порівняльно-правового дослідження та роботи з масивами судової практики; • підготувати здобувача до написання та публікації наукової статті за проблематикою курсу.
Література для вивчення дисципліни	**Базова література:** 1. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: монографія / за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ: Видавництво Людмила, 2023. 704 с. 2. Адміністративний процес України: теорія, практика: підручник / М. І. Смокович, В. М. Бевзенко. Київ: Дакор, 2022. 1256 с. 3. Гінда О. М. Провадження за зверненням податкових органів в адміністративному судочинстві: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2024. 210 с. 4. Кузьмич В. В. Зупинення дії актів суб'єктів владних повноважень як вид забезпечення адміністративного позову: теоретико-практичний аспект: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2024. 220 с. 5. Решота В. В. Англосаксонська модель адміністративної юстиції: монографія. Львів: СПОЛОМ, 2020. 180 с. 6. Решота В. В., Стафійчук К. В. Касаційне провадження в адміністративному процесі: проблеми теорії та практики. Львів: СПОЛОМ, 2023. 172 с. 7. Решота В. В. Адміністративна юстиція як механізм захисту суб'єктивних публічних прав людини в Україні та ЄС. Вісник Національної академії правових наук України. 2024. № 3. С. 38-51. DOI: https://doi.org/10.31359/1993-0909-2024-31-3-38

	8. Reshota V. Administrative Justice in Germany and Ukraine: A Comparative Analysis. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2025. № 81. С. 215-224. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vla.2024.81.215 9. Reshota V. European models of administrative justice providing protection for the rights and freedoms of individuals. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2024. Вип. 79. С. 153-159. DOI: https://doi.org/10.30970/vla.2024.79.153 10. Reshota V. Structure and Evolution of the German Tax Court System. Вісник Львівського університету. Серія юридична. 2026. Вип. 82. С. 208-215. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vla.2026.82.208 **Додаткова література:** 11. Бевзенко В. М. Участь в адміністративному судочинстві України суб'єктів владних повноважень: правові засади, підстави та форми: монографія. Київ: Алерта, 2020. 420 с. 12. Берназюк Я. О. Конституційно-правовий статус Верховного Суду як суду права, що забезпечує сталість та єдність судової практики // Застосування судами Конституції України: доктрина і практика: монографія. Київ: ВАІТЕ, 2022. С. 245-280. 13. Берназюк Я. О. Судовий розсуд в адміністративному судочинстві: межі та критерії законності // Вісник Верховного Суду. 2023. № 4. С. 34-45. 14. Задирака Н. Ю. Принципи адміністративного судочинства в умовах цифровізації правосуддя: теоретико-правовий аспект: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 190 с. 15. Жук А. В. Дискреційні повноваження суду в адміністративному судочинстві: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Харків: Право, 2021. 240 с. 16. Ільков В. В. Судовий прецедент в адміністративному судочинстві України: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 360 с. 17. Ковальчук А. Ю. Електронне судочинство в адміністративному процесі: сучасний стан та перспективи впровадження // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. 2022. Вип. 72. С. 115-120. 18. Мельник Р. С. Право на доступ до адміністративного суду: європейські стандарти та українська практика // Адміністративне право і процес. 2021. № 3. С. 5-15. 19. Смокович М. І. Особливості розгляду виборчих спорів в умовах воєнного стану // Вибори та демократія. 2023. № 1. С. 12-20. 20. Стеценко С. Г. Адміністративна юстиція України: шляхи удосконалення в умовах євроінтеграції // Право України. 2022. № 6. С. 45-58. 21. Шевель О. Особливості доказування в адміністративних справах про оскарження рішень податкових органів // Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 5. С. 340-343. **Інформаційні ресурси в інтернеті:** 22. Офіційний вебпортал Верховної Ради України (Законодавство України): https://zakon.rada.gov.ua 23. Офіційний вебсайт Верховного Суду (огляди практики КАС ВС): https://supreme.court.gov.ua/supreme/ogu/ogliady 24. Єдиний державний реєстр судових рішень: http://www.reyestr.court.gov.ua

	25. База даних рішень Європейського суду з прав людини (HUDOC): https://hudoc.echr.coe.int 26. Офіційний сайт Вищої ради правосуддя: https://hcj.gov.ua 27. Платформа «Ліга:Закон» (аналітика судової практики): https://ligazakon.net
Тривалість курсу	90 год. (3 кредити ЄКТС) для денної (вечірньої) та заочної форм навчання
Обсяг курсу	**Денна (вечірня) форма навчання:** 32 години аудиторних занять, з них 16 годин лекцій та 16 годин практичних занять; 58 годин самостійної роботи. **Заочна форма навчання:** 18 годин аудиторних занять, з них 12 годин лекцій та 6 годин практичних занять; 72 години самостійної роботи. **Розподіл годин за формами навчання:** Загальний обсяг: денна 90 год., заочна 90 год. Аудиторні заняття: денна 32 год., заочна 18 год. Лекції: денна 16 год., заочна 12 год. Практичні заняття: денна 16 год., заочна 6 год. Самостійна робота: денна 58 год., заочна 72 год. Форма підсумкового контролю: іспит (обидві форми навчання, 4 семестр).
Самостійна робота: зміст та розподіл годин	Самостійна робота є обов'язковим компонентом дисципліни та охоплює опрацювання джерел, які не розглядаються під час аудиторних занять, роботу з масивами судової практики, виконання письмових завдань і підготовку індивідуального дослідницького проєкту. **Зміст та розподіл годин самостійної роботи для денної (вечірньої) форми навчання, 58 год.:** • опрацювання Кодексу адміністративного судочинства України та інших нормативних актів за темами 1-8: 12 год.; • самостійний пошук та аналіз правових позицій Верховного Суду і Великої Палати Верховного Суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень, а також практики Європейського суду з прав людини в базі HUDOC: 14 год.; • підготовка письмових робіт (аналітичне есе, вирішення кейсів, проєкти процесуальних документів): 16 год.; • робота над індивідуальним дослідницьким проєктом (тези доповіді або чернетка наукової статті), включно з опрацюванням монографічної літератури: 12 год.; • підготовка до іспиту: 4 год. **Зміст та розподіл годин самостійної роботи для заочної форми навчання, 72 год.:** • самостійне опрацювання теоретичного матеріалу за темами 1-8 за конспектом лекцій, базовою літературою та методичними рекомендаціями: 24 год.; • опрацювання Кодексу адміністративного судочинства України та інших нормативних актів: 12 год.; • самостійний пошук та аналіз судової практики Верховного Суду і Європейського суду з прав людини: 14 год.;

	• виконання міжсесійної письмової контрольної роботи за індивідуальним варіантом (аналіз судового рішення та підготовка проєкту процесуального документа): 10 год.; • робота над індивідуальним дослідницьким проєктом (тези доповіді або чернетка наукової статті): 8 год.; • підготовка до іспиту: 4 год. Усі завдання самостійної роботи, строки їх виконання та форма подання оприлюднюються на початку семестру на сторінці дисципліни та в системі Moodle. Виконані роботи подаються в електронній формі не пізніше встановленого строку; здобувачі заочної форми навчання подають міжсесійну контрольну роботу не пізніше ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії. Результати самостійної роботи оцінюються відповідно до критеріїв, наведених у розділі «Критерії оцінювання», і є складовою поточного оцінювання.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу аспірант буде **знати:** • сучасні доктринальні підходи до розуміння правової природи та сутності адміністративної юстиції в Україні та зарубіжних країнах; • проблемні аспекти предметної, суб'єктної та територіальної юрисдикції адміністративних судів, а також шляхи розмежування юрисдикційних конфліктів; • систему джерел адміністративного судочинства, включаючи практику Європейського суду з прав людини та правові позиції Верховного Суду; • теоретичні та практичні проблеми доказування, оцінки доказів та застосування стандартів доказування в адміністративному процесі; • особливості та процесуальні механізми перегляду судових рішень, а також забезпечення їх виконання в контексті гарантій права на справедливий суд. У процесі навчання аспіранти повинні набути певних знань, щоб **уміти:** • здійснювати критичний аналіз норм Кодексу адміністративного судочинства України, виявляти прогалини та колізії правового регулювання і пропонувати шляхи їх подолання; • вирішувати складні правові проблеми та кейси, що виникають у судовій практиці, застосовуючи принцип верховенства права; • моделювати оптимальні процесуальні стратегії захисту прав, свобод та інтересів публічних і приватних осіб в адміністративному суді; • надавати фахову правову оцінку діям та рішенням суб'єктів владних повноважень крізь призму принципів адміністративної процедури та судочинства; • користуватися сучасними інструментами пошуку та аналізу правової інформації (Єдиний державний реєстр судових рішень, HUDOC, аналітичні системи) і критично оцінювати результати автоматизованого пошуку; • презентувати результати власного наукового дослідження та готувати текст наукової статті до подання у фахове видання. Після вивчення дисципліни у здобувачів сформуються такі **загальні та спеціальні компетентності**:

	ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї, критично оцінювати, переглядати та змінювати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та/або педагогічної діяльності. **ЗК02.** Здатність розробляти інноваційні наукові проєкти, управляти ними, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. **ЗК03.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, глибокого розуміння правових явищ і процесів, професійної етики, загального культурного кругозору та високої правової культури. **ЗК04.** Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень. **СК01.** Здатність до наукового пошуку напрямків для оригінальних досліджень, планування та виконання оригінальних досліджень, досягнення наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах. **СК02.** Здатність застосовувати методи правового та міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. **СК04.** Здатність виявляти, ставити, обговорювати у публічному науковому дискурсі та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права, забезпечувати якість виконуваних досліджень, дотримуватися права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності. **СК05.** Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації, способи практичної реалізації. **СК06.** Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права, зокрема підготовку експертних наукових висновків, рекомендацій та аналітичних записок. **СК07.** Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства, розкрити і запропонувати для них правові механізми розв'язання. Після вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен досягнути таких **програмних результатів навчання (ПРН)**: **ПРН01.** Мати передові концептуальні, доктринальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій. **ПРН02.** Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, доступно та аргументовано пояснювати свою наукову позицію, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. **ПРН03.** Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права та у правовій науці.

	ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези з використанням правової аргументації, методів критичного, аналітичного та логічного мислення, використовувати належні аргументи, юридичну практику, аналізувати наявні наукові джерела. **ПРН05.** Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень. **ПРН06.** Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці. **ПРН07.** Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення й аналізу інформації, спеціалізовані програмні забезпечення, бази даних та інформаційні системи у наукових, викладацьких та правозастосовних цілях. **ПРН10.** Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження, чітко, системно та аргументовано викладати власну правову позицію. **ПРН11.** Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного права та права Європейського Союзу, володіти методологією порівняльних правових явищ та процесів у різних правових системах. Матриця відповідності тем дисципліни компетентностям та програмним результатам навчання наведена в кінці силабусу.
Ключові слова	Адміністративна юстиція, адміністративно процесуальне право, адміністративна справа, адміністративне судочинство, адміністративний суд.
Формат курсу	Очний/дистанційний (денна, вечірня та заочна форми навчання)
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем. Для заочної форми навчання аудиторні заняття проводяться під час настановної та екзаменаційної сесій, решта матеріалу опрацьовується самостійно з дистанційною підтримкою викладача.
Теми	Схема курсу додається (окремо для денної (вечірньої) та заочної форм навчання)
Підсумковий контроль, форма	іспит, письмова форма
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з курсу адміністративне право, теорії права, адміністративне процесуальне право, достатніх для сприйняття категоріального апарату курсу, розуміння джерел права.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Проблемні лекції-дискусії, презентації, сократівський діалог, порівняльно-правовий аналіз, метод кейсів (Case-study) на основі практики Верховного Суду та ЄСПЛ, метод проєктів (підготовка процесуальних документів та наукових статей), моделювання судового засідання (Moot Court), «мозковий штурм», аудит згенерованої відповіді як форма роботи з джерелами, робота з Єдиним державним реєстром судових рішень та аналітичними системами, елементи онлайн-навчання з використанням платформ Zoom/MS Teams та Moodle.

	Для заочної форми навчання додатково застосовуються дистанційні консультації в міжсесійний період, письмові індивідуальні завдання та асинхронне опрацювання матеріалів, розміщених у системі Moodle.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет, доступ до баз даних судових рішень та до системи дистанційного навчання Університету.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні/самостійні тощо: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 • іспит: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. Підсумкова максимальна кількість балів 100 **Розподіл балів поточного оцінювання (денна, вечірня форма навчання), 50 балів:** • участь у дискусії та підготовка до практичних занять (за темами 1-8): 10 балів; • аналітичне есе (тема 1): 10 балів; • аналіз судової практики ЄСПЛ або Великої Палати Верховного Суду (тема 2 чи тема 3, за вибором здобувача): 10 балів; • проєкт процесуального документа (тема 4, 6 або 7, за вибором здобувача): 10 балів; • індивідуальний дослідницький проєкт та його презентація (тема 8): 10 балів. **Розподіл балів поточного оцінювання (заочна форма навчання), 50 балів:** • участь у практичних заняттях під час сесій: 10 балів; • міжсесійна письмова контрольна робота за індивідуальним варіантом (аналіз судового рішення та підготовка проєкту процесуального документа): 20 балів; • аналітичне есе або аналіз судової практики (за вибором здобувача): 10 балів; • індивідуальний дослідницький проєкт та його презентація: 10 балів. **Критерії оцінювання письмової роботи (шкала для завдання вартістю 10 балів):** 9-10 балів: самостійний аналіз проблеми, коректне використання першоджерел (норм Кодексу адміністративного судочинства України, правових позицій Верховного Суду, практики ЄСПЛ, наукової літератури), наявність власних обґрунтованих висновків і пропозицій, бездоганне оформлення посилань. 7-8 балів: змістовна робота з опорою на першоджерела, висновки переважно самостійні, наявні окремі неточності в аргументації або в оформленні посилань. 5-6 балів: переважно описовий виклад матеріалу без самостійного аналізу, обмежене коло джерел, поверхневі висновки. 1-4 бали: реферативний переказ джерел, відсутність аргументації, істотні помилки у розумінні нормативного матеріалу. 0 балів: невідповідність темі, відсутність посилань, наведення неперевірених або неіснуючих судових рішень чи джерел, ознаки академічної недоброчесності.

	Критерії оцінювання проєкту процесуального документа: Враховуються відповідність документа вимогам Кодексу адміністративного судочинства України щодо форми і змісту, правильність визначення юрисдикції та підсудності, обґрунтованість правової позиції з посиланням на конкретні норми і релевантну судову практику, логічність структури та дотримання юридичної техніки. **Критерії оцінювання усної участі та презентації:** Враховуються систематичність участі, підготовленість до заняття за визначеними джерелами, здатність аргументувати позицію та реагувати на контраргументи, коректність використання фахової термінології, дотримання регламенту виступу. **Критерії оцінювання на іспиті (50 балів):** Екзаменаційне завдання складається з двох теоретичних питань (по 15 балів) та одного практичного казусу (20 балів). Теоретичне питання оцінюється за повнотою розкриття, знанням нормативного матеріалу і доктрини, здатністю до порівняльного аналізу. Казус оцінюється за правильністю правової кваліфікації, посиланням на конкретні норми та релевантну судову практику, обґрунтованістю висновку. **Шкала переведення балів:** 90-100 балів - «відмінно» (A); 81-89 - «добре» (B); 71-80 - «добре» (C); 61-70 - «задовільно» (D); 51-60 - «задовільно» (E); 0-50 - «незадовільно» (FX, F). **Письмові роботи:** Очікується, що аспіранти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу, проєкт процесуального документа, тези доповіді). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність аспіранта під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

	Роботи, подані з порушенням встановленого строку без поважної причини, оцінюються з пониженням на 20 відсотків від фактично набраних балів. Письмові роботи можуть перевірятися за допомогою системи виявлення текстових збігів, що використовується в Університеті (Strikeplagiarism). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Зарахування результатів неформальної та інформальної освіти	Результати неформальної та інформальної освіти можуть бути зараховані за поданням здобувача як складова поточного оцінювання, якщо вони відповідають проблематиці дисципліни та підтверджені документально. **Умови нарахування додаткових балів:** • проходження профільного онлайн-курсу обсягом не менше 15 годин (зокрема курси програми Ради Європи HELP щодо статті 6 Конвенції, доступу до правосуддя, ефективних засобів юридичного захисту; курси Національної школи суддів України; курси платформ Prometheus, Coursera за напрямами адміністративного судочинства і прав людини) за наявності сертифіката та письмової рефлексивної записки обсягом 1-2 сторінки про застосовність опанованого матеріалу до власного дослідження: до 10 балів; • опублікована або прийнята до друку наукова стаття за проблематикою курсу у фаховому виданні чи виданні, індексованому у Scopus або Web of Science: до 15 балів; • опубліковані тези доповіді на науковій конференції за проблематикою курсу: до 10 балів; • участь у профільній літній школі, тренінгу, стажуванні в суді або органі публічної влади, а також у змаганнях з моделювання судового процесу (moot court) тривалістю не менше 20 годин: до 10 балів; • участь у підготовці експертного висновку, наукового висновку для суду, коментарів до законопроєкту у сфері адміністративного судочинства з підтвердженням від установи: до 10 балів. **Порядок зарахування:** Здобувач подає викладачеві заяву довільної форми з доданими підтвердними документами (сертифікат, копія публікації або довідка видавця, програма заходу) не пізніше ніж за два тижні до початку екзаменаційної сесії. Викладач ухвалює рішення про зарахування та кількість балів, про що інформує здобувача до підсумкового контролю. Спірні питання вирішуються на засіданні кафедри. **Обмеження:** Додаткові бали нараховуються в межах поточного оцінювання і не можуть підвищити його понад 50 балів, а загальну семестрову оцінку понад 100 балів. Один і той самий результат не може бути зарахований двічі, зокрема за різними дисциплінами. Результати, здобуті до початку вивчення дисципліни, зараховуються лише за умови, що вони не були раніше враховані під час атестації виконання індивідуального плану наукової роботи.
Політика академічної доброчесності та	Політика ґрунтується на законодавстві України про академічну доброчесність, Положенні про забезпечення академічної

використання штучного інтелекту	доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка та рішеннях уповноваженого з питань академічної доброчесності Університету, розміщене за покликанням: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf. Генеративні системи штучного інтелекту розглядаються як робочий інструмент, використання якого не звільняє здобувача від відповідальності за зміст поданої роботи. Автором роботи і автором усіх наведених у ній тверджень залишається здобувач. **Режими використання штучного інтелекту за видами навчальної роботи:** 1. Іспит, аудиторні контрольні заходи, міжсесійна контрольна робота заочної форми навчання: використання будь-яких генеративних систем заборонено повністю. 2. Аналітичне есе, аналіз судового рішення: дозволено виключно для пошуку джерел, перекладу іншомовних текстів (зокрема рішень ЄСПЛ) та перевірки орфографії, граматики і стилю. Правовий аналіз, аргументація і висновки мають бути самостійними. Декларування обов'язкове. 3. Проєкти процесуальних документів (адміністративний позов, заява про забезпечення позову, клопотання, апеляційна та касаційна скарги): генерування тексту документа заборонено. Дозволено лише пошук релевантних правових позицій за умови їх обов'язкової перевірки в Єдиному державному реєстрі судових рішень. 4. Порівняльно-правові таблиці, попередній огляд літератури, добір судової практики для дослідницького проєкту: використання рекомендоване як складова навички роботи з сучасним дослідницьким інструментарієм, за обов'язкової перевірки кожного джерела за першоджерелом. 5. Практикум «аудит згенерованої відповіді»: використання генеративної системи є змістом завдання. Здобувач генерує відповідь на процесуальне питання, самостійно виявляє в ній фактичні, нормативні та логічні помилки, встановлює неіснуючі рішення, помилкові номери справ і перекручені цитати та готує письмовий висновок про межі надійності інструмента. Заборонено в усіх випадках: подавати згенерований текст (повністю або частково) як власний; генерувати текст процесуальних документів, які подаються як самостійно складені; формулювати правову позицію у казусі без самостійної перевірки нормативної підстави; доручати генеративній системі формулювання наукової новизни та висновків власного дослідження. Обов'язкова перевірка джерел. Кожне посилання на норму Кодексу адміністративного судочинства України, на судове рішення або на наукове джерело, отримане за допомогою генеративної системи, здобувач зобов'язаний звірити з першоджерелом: текстом Кодексу в чинній редакції, Єдиним державним реєстром судових рішень, базою HUDOC, оригінальним виданням. Наведення неіснуючого судового рішення, помилкового номера справи, вигаданої цитати або неіснуючого джерела кваліфікується як фабрикування джерел і є порушенням академічної доброчесності незалежно від того, чи використовувався штучний інтелект. Декларування. До кожної письмової роботи додається коротка примітка (одне або два речення) про те, який інструмент і для якої

	частини роботи використано. Використання без декларування розглядається як порушення академічної доброчесності. Перевірка самостійності. Викладач має право провести усну співбесіду за змістом поданої роботи. Нездатність пояснити хід міркувань, зміст використаних норм і джерел є підставою для незарахування роботи. Наслідки порушення. Робота не зараховується і виконується повторно за іншим варіантом; у разі повторного порушення питання виноситься на розгляд кафедри, а за наявності підстав передається уповноваженому з питань академічної доброчесності Університету. Професійний контекст. Подання суду документа з вигаданою або перекрученою судовою практикою тягне процесуальні наслідки для сторони і дисциплінарну відповідальність для представника, тому навички перевірки джерел відпрацьовуються під час вивчення дисципліни як складова професійної підготовки правника. Науковий контекст. Провідні наукові видання вимагають розкриття факту використання генеративних систем при підготовці рукопису і не визнають такі системи співавторами. Подання до друку тексту з вигаданими джерелами тягне відхилення рукопису, а після публікації може мати наслідком її відкликання.
Питання екзамену	1. Доктринальні підходи до розуміння правової природи та сутності адміністративної юстиції. 2. Співвідношення понять «адміністративна юстиція», «адміністративне судочинство» та «адміністративний процес». 3. Порівняльно-правова характеристика англосаксонської та континентальної моделей адміністративної юстиції. 4. Роль та місце адміністративної юстиції в механізмі забезпечення принципу верховенства права. 5. Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток адміністративного судочинства в Україні. 6. Проблемні питання реалізації принципу офіційного з'ясування всіх обставин у справі. 7. Межі судового втручання у дискреційні повноваження суб'єктів владних повноважень: доктрина та практика. 8. Критерії розмежування адміністративної, господарської та цивільної юрисдикцій: аналіз практики Великої Палати Верховного Суду. 9. Публічно-правовий спір: поняття, ознаки та проблеми ідентифікації. 10. Особливості адміністративної процесуальної правосуб'єктності органів державної влади та місцевого самоврядування. 11. Інститут зразкової справи як механізм забезпечення єдності судової практики: переваги та ризики. 12. Проблеми зловживання процесуальними правами в адміністративному судочинстві та механізми протидії. 13. Особливості тягаря доказування в адміністративних справах. Презумпція вини суб'єкта владних повноважень. 14. Стандарти доказування в адміністративному процесі: теоретичні та практичні аспекти. 15. Електронні докази в адміністративному судочинстві: проблеми збирання, дослідження та оцінки.

	16. Проблеми забезпечення позову в адміністративному судочинстві: зупинення дії нормативно-правового акта. 17. Спрощене позовне провадження: критерії застосування та гарантії прав учасників справи. 18. Проблеми перегляду судових рішень за нововиявленими та виключними обставинами. 19. Судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах: форми та ефективність. 20. Ефективні способи захисту порушеного права в адміністративному судочинстві. 21. Особливості розгляду виборчих спорів: процесуальні строки та специфіка доказування. 22. Медіація та примирення сторін в адміністративному судочинстві: перспективи запровадження та зарубіжний досвід. 23. Проблеми виконання судових рішень зобов'язального характеру проти держави. 24. Конституційна скарга та її співвідношення з адміністративним позовом.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення навчального курсу.

Схема курсу для денної (вечірньої) форми навчання:

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
1-2	**Тема 1. Концептуальні засади та генеза адміністративної юстиції.** 1. Наукові підходи до розуміння сутності адміністративної юстиції: матеріальний та організаційний аспекти. 2. Співвідношення категорій: «адміністративна юстиція», «адміністративне судочинство», «адміністративний процес». 3. Місце адміністративної юстиції в системі захисту прав людини. 4. Історичні передумови: досвід Франції (Державна рада) та Німеччини. 5. Еволюція інституту адміністративної юстиції на українських землях. 6. Характеристика світових моделей: континентальна, англосаксонська, змішана.	Лекція-дискусія (2 год) Семінар (2 год)	Основна: [2], [5], [8], [9] Додаткова: [20] Стеценко С. Г.; [18] Мельник Р. С.	Аналітичне есе: «Чи існує в Україні повноцінна модель адміністративної юстиції: погляд крізь призму європейських стандартів?» 10 балів.	2 тижд.

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	7. Вплив європейських стандартів на розвиток національної моделі.				
3-4	**Тема 2. Принципи (засади) адміністративного судочинства.** 1. Система принципів адміністративного судочинства: конституційні та спеціальні. 2. Верховенство права як фундаментальна засада: зміст та практичне застосування. 3. Принцип офіційного з'ясування всіх обставин у справі: межі суддівського активізму. 4. Забезпечення права на справедливий суд та розумні строки розгляду справи. 5. Гласність та відкритість в умовах цифровізації правосуддя (електронний суд). 6. Обов'язковість судових рішень. 7. Проблеми реалізації принципу змагальності з урахуванням нерівності можливостей сторін.	Лекція (2 год) Кейс-стаді (2 год)	Основна: [1], [2] Додаткова: [14] Задирака Н. Ю. База HUDOC	Аналіз кейсу: підібрати та проаналізувати 2 рішення ЄСПЛ (через базу HUDOC), де було констатовано порушення ст. 6 Конвенції в адміністративних справах. 10 балів (альтернатива до завдання теми 3).	4 тижд.
5-6	**Тема 3. Адміністративна юрисдикція.** 1. Поняття та ознаки публічно-правового спору. 2. Критерії розмежування адміністративної, господарської та цивільної юрисдикцій: практика ВП ВС. 3. Спори щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень. 4. Юрисдикція судів у спорах з публічної служби та податків. 5. Предметна підсудність: розмежування повноважень окружних та місцевих судів. 6. Територіальна підсудність: загальна,	Проблемна лекція (2 год) Практикум (2 год)	Основна: [1], [2] Додаткова: [12], [13] Берназюк Я. О. Постанова ВП ВС від 29.02.2024 у справі № 580/4531/23	Вирішення задач: кваліфікація юрисдикції запропонованих спірних ситуацій (земельні, пенсійні, трудові спори) на основі практики Великої Палати ВС. 10 балів (альтернатива до завдання теми 2).	6 тижд.

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	альтернативна та виключна. 7. Інстанційна підсудність та спори про підсудність.				
7-8	**Тема 4. Правовий статус учасників адміністративного процесу.** 1. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. 2. Позивач: проблеми визначення належного позивача та захисту інтересу. 3. Відповідач як суб'єкт владних повноважень: ознаки та делеговані повноваження. 4. Участь третіх осіб: підстави вступу та обсяг прав. 5. Представництво в суді: самопредставництво та адвокатура. 6. Участь прокурора та Уповноваженого ВРУ з прав людини. 7. Зловживання процесуальними правами: види та наслідки.	Лекція (2 год) Рольова гра (2 год)	Основна: [2] Додаткова: [11] Бевзенко В. М.	Складання документа: підготувати проєкт клопотання про залучення до участі у справі третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору. 10 балів (альтернатива до завдань тем 6 і 7).	8 тижд.
9-10	**Тема 5. Докази і доказування в адміністративному судочинстві.** 1. Предмет доказування та факти, що не підлягають доказуванню. 2. Розподіл тягаря доказування та презумпція вини суб'єкта владних повноважень. 3. Стандарти доказування: «баланс ймовірностей» та «поза розумним сумнівом». 4. Засоби доказування: письмові, речові та електронні докази. 5. Витребування та забезпечення доказів судом (активна роль суду). 6. Критерії оцінки доказів: належність, допустимість, достатність.	Лекція (2 год) Воркшоп (2 год)	Основна: [2], [3] Додаткова: [21] Шевель О.	Практичне завдання: оцінка допустимості та достатності електронних доказів (скріншотів, е-листування) на прикладі змодельованої фабули справи. Оцінюється в межах балів за участь у практичних заняттях.	10 тижд.

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
11-12	**Тема 6. Провадження в суді першої інстанції.** 1. Форма та зміст позовної заяви. Поняття та види позовів. 2. Залишення позову без руху та повернення: підстави. 3. Забезпечення позову: види заходів та критерій співмірності. 4. Підготовче провадження: мета, строки та врегулювання спору за участю судді. 5. Судовий розгляд справи по суті: стадії та дебати. 6. Спрощене позовне провадження: критерії застосування. 7. Зупинення та закриття провадження у справі.	Лекція (2 год) Moot Court (2 год)	Основна: [2], [4] Додаткова: [15] Жук А. В.	Проєкт документа: написання проєкту адміністративного позову та заяви про забезпечення позову (шляхом зупинення дії оскаржуваного акта). 10 балів (альтернатива до завдань тем 4 і 7).	12 тижд.
13-14	**Тема 7. Судові рішення, їх перегляд та виконання.** 1. Види судових рішень. Вимоги законності та обґрунтованості. 2. Зразкова та типова справа: процедура та значення. 3. Апеляційне провадження: межі перегляду. 4. Касаційне провадження: «фільтри» допуску та підстави. 5. Повноваження суду касаційної інстанції. 6. Перегляд за нововиявленими та виключними обставинами. 7. Судовий контроль за виконанням рішень (штрафи, звіти).	Лекція-дискусія (2 год) Практичне заняття (2 год)	Основна: [2], [6] Додаткова: [16] Ільков В. В.	Юридичний аналіз: складання проєкту касаційної скарги з детальним обґрунтуванням наявності підстав для відкриття касаційного провадження (подолання фільтрів). 10 балів (альтернатива до завдань тем 4 і 6).	14 тижд.
15-16	**Тема 8. Особливості провадження в окремих категоріях справ.** 1. Особливості оскарження нормативно-правових актів. 2. Виборчі спори та спори щодо референдуму: строки та специфіка.	Лекція (2 год) Презентація проєктів (1 год) Іспит (1 год)	Основна: [1], [3] Додаткова: [19] Смокович М. І.	Підсумковий проєкт: презентація результатів власного міні-дослідження (у формі тез доповіді або наукової статті) за обраною проблематикою. 10 балів.	16 тижд.

Тижні	Тема, план, короткі тези	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота	Термін
	3. Спори щодо публічної служби (прийняття, проходження, звільнення). 4. Податкові та митні спори: доказування. 5. Справи щодо мирних зібрань. 6. Справи щодо статусу іноземців та біженців. 7. Розгляд термінових справ в умовах воєнного стану.				

Схема курсу для заочної форми навчання:

Загальний обсяг аудиторних занять 18 год. (12 год. лекцій, 6 год. практичних занять), самостійна робота 72 год.

Період	Теми	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота
Настановна сесія	Тема 1. Концептуальні засади та генеза адміністративної юстиції. Тема 2. Принципи (засади) адміністративного судочинства.	Лекція (4 год) Практичне заняття (2 год)	Основна: [1], [2], [5], [8], [9] Додаткова: [14], [18], [20]	Самостійне опрацювання тем 1-2 (16 год). Аналітичне есе або аналіз двох рішень ЄСПЛ за вибором здобувача (10 балів). Отримання індивідуального варіанта міжсесійної контрольної роботи.
Міжсесійний період	Тема 3. Адміністративна юрисдикція. Тема 4. Правовий статус учасників адміністративного процесу. Тема 5. Докази і доказування в адміністративному судочинстві.	Дистанційні консультації Асинхронне опрацювання матеріалів у Moodle	Основна: [2], [3] Додаткова: [11], [12], [13], [21] ЄДРСР, огляди практики КАС ВС	Самостійне опрацювання тем 3-5 (28 год). Виконання міжсесійної письмової контрольної роботи за індивідуальним варіантом: аналіз постанови Великої Палати Верховного Суду щодо юрисдикції та підготовка проєкту процесуального документа (20 балів). Подання не пізніше ніж за

Період	Теми	Форми роботи	Література та ресурси	Завдання та самостійна робота
				два тижні до початку сесії.
Екзаменаційна сесія	Тема 6. Провадження в суді першої інстанції. Тема 7. Судові рішення, їх перегляд та виконання. Тема 8. Особливості провадження в окремих категоріях справ.	Лекція (8 год) Практичне заняття (4 год) Іспит	Основна: [1], [2], [4], [6] Додаткова: [15], [16], [19]	Самостійне опрацювання тем 6-8 (24 год). Презентація індивідуального дослідницького проєкту (10 балів). Участь у практичних заняттях (10 балів). Підготовка до іспиту (4 год).

Матриця відповідності програмних компетентностей та програмних результатів навчання темам дисципліни:

Компетентності та ПРН	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8
ЗК01	+		+		+	+	+	+
ЗК02	+							+
ЗК03	+	+	+	+			+	
ЗК04	+	+	+		+		+	+
СК01	+		+		+			+
СК02	+	+	+					
СК04	+			+	+			+
СК05			+	+		+	+	
СК06			+		+	+	+	+
СК07		+		+				+
ПРН01	+	+	+		+			
ПРН02	+	+	+			+	+	+
ПРН03	+	+		+			+	
ПРН04	+				+			+
ПРН05	+				+			+
ПРН06	+	+			+			
ПРН07		+	+		+		+	
ПРН10			+	+		+	+	+
ПРН11	+	+	+					+